

POSTANOWIENIE

19 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 19 września 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. K. i A. K.
przeciwko Bankowi
o zapłatę i ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Banku
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 23 czerwca 2023 r., I ACa 758/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

(E.C.)

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 23 czerwca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego Banku od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 23 lutego 2022 r., którym Sąd ten ustalił, że umowa o kredyt hipoteczny waloryzowany kursem CHF zawarta 23 sierpnia 2007 r. pomiędzy powodami K. K.

(dawniej R.) i A. K. a pozwanym (dawniej Bank1) jest nieważna i zasądził od pozwanego łącznie na ich rzecz kwotę 429 130,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 29 września 2020 r. do dnia zapłaty.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu odwoławczego pozwany oparł na podstawie wskazanej w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., zarzucając naruszenie: art. 87 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 288 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej poprzez zastosowanie przez Sąd Apelacyjny bezpośrednio art. 19 dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG (dalej: „dyrektywa 2004/39/WE”) w sytuacji, gdy dyrektywa europejska wiąże jedynie co do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiając państwom członkowskim swobodę co do formy i środków jej implementacji i nie może być stosowana bezpośrednio; art. 2 Konstytucji RP poprzez naruszenie zasady *lex retro non agit* wywodzącej się z zasad demokratycznego państwa prawnego w wyniku zastosowania do stosunku prawnego łączącego strony wymogów prawnych wynikających z przepisów implementujących dyrektywę 2004/39/WE, które weszły w życie dopiero w październiku 2009 r., a zatem ponad dwa lata od zawarcia przez strony umowy kredytu; art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz art. 19 pkt 2 i pkt 3 dyrektywy 2004/39/WE w związku z art. 69 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: „pr. bank”), poprzez ich błędną wykładnię, a przez to błędne przyjęcie, jakoby kredyt waloryzowany (indeksowany) kursem waluty obcej stanowił instrument finansowy czy usługę inwestycyjną w rozumieniu dyrektywy 2004/39/WE, a tym samym niezasadne przyjęcie, że w przypadku kredytu waloryzowanego (indeksowanego) kursem waluty obcej, mają zastosowanie art. 19 pkt 2 i pkt 3 dyrektywy 2004/39/WE oraz że zakres informacji udzielanych kredytobiorcy winien odpowiadać standardom przewidzianym w tych przepisach; Sąd odwoławczy miał przyjąć, na sobie tylko znanej podstawie, że żaden z banków oferujących kredyty „frankowe” nie badał wiedzy konsumentów na temat produktów inwestycyjnych przed sprzedażą swojego produktu, co Sąd ten uczynił wyłącznie na podstawie

własnego nieuzasadnionego przekonania oraz publikacji prasowych z serwisu <https://prnews.pl>).

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność wyrażającą się w naruszeniu przez Sąd Apelacyjny: art. 87 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 288 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, co wyraża się w bezpośrednim zastosowaniu przepisów dyrektywy 2004/39/WE w sytuacji, gdy oczywiste jest, że dyrektywa wiąże jedynie co do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawiając państwom członkowskim swobodę co do formy i środków jej implementacji i nie może być stosowana bezpośrednio; Sąd Apelacyjny zignorował art. 87 ust. 1 Konstytucji RP ustanawiający zamknięty katalog obowiązujących źródeł prawa, pośród których brak jest dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady, a w szczególności dyrektyw, których implementacja do polskiego porządku prawnego nie nastąpiła przed dniem powstania stosunku prawnego; zasady *lex retro non agit* wywodzącej się z art. 2 Konstytucji RP wskutek zastosowania wobec umowy zawartej 23 sierpnia 2007 r. przepisów ustawy z 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r., Nr 165, poz. 1316), która weszły w życie 21 października 2009 r.; art. 69 ust. 1 pr. bank i art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz art. 19 pkt 2 i pkt 3 dyrektywy 2004/39/WE poprzez przyjęcie, iż umowa kredytu hipotecznego waloryzowanego (indeksowanego) kursem waluty obcej stanowi instrument finansowy.

W odpowiedzi na skargę powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania bądź o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych

przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Należy podkreślić, że podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego poprzez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., która jednak nie została spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z 26 kwietnia 2006 r., II CZ

28/06, nie publ., z 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest jednak samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

W kontekście ugruntowanego już orzecznictwa Sądu Najwyższego w kwestiach dotyczących oceny niedozwolonych klauzul abuzywnych w umowach kredytowych waloryzowanych kursem CHF i ich skutków prawnych dla dalszego bytu prawnego tego rodzaju umów (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego w sprawach I CSK 2225/23, I CSK 2268/23, I CSK 2291/23 i I CSK 2334/23 oraz wyroki w sprawach II CSKP 957/23, II CSKP 1002/23, II CSKP 1956/22, II CSKP 2164/22 i II CSKP 2295/22, II CSKP 690/23), lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie daje podstaw do podzielenia tezy skarżącego o oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w przedstawionym wyżej rozumieniu przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., w zakresie zaś odsetek, opierając się na art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Zasądzone koszty obejmują wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według stawki minimalnej (§ 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935).

(E.C.)

[a]